

3.7.2.1 Het rechtszekerheidsbeginsel

Volgens Van Soest zijn het rechtszekerheidsbeginsel (vertrouwensbeginsel) en het gelijkheidsbeginsel de meest toegepaste beginselen op fiscaal terrein.⁶⁹⁹ Van Wijk en Konijnenbelt zijn van mening dat het rechtszekerheidsbeginsel aangeeft dat een overheidsbesluit duidelijk, eenduidig en consistent moet zijn. Wie geconfronteerd wordt met een overheidsbesluit moet weten waar hij aan toe is.⁷⁰⁰ Met name dit beginsel geeft dus aan dat de overheid de burger, zowel via de wetgevende als via de uitvoerende macht, duidelijkheid en zekerheid moet bieden. Het impliceert dat bestuursorganen gewekt vertrouwen niet mogen beschamen.⁷⁰¹ Zo moet de belastingbetaler zekerheid kunnen ontleen aan de informatie die hij van de belastingdienst ontvangt. Deze informatie moet juist zijn, zoals de uitleg van de toe te passen fiscale normen.⁷⁰² Dat is vooral dan van belang als die belastingbetaler niet in staat is zelfstandig de aansluiting te vinden tussen de maatschappelijke realiteit en de belastingwetgeving.⁷⁰³

3.7.2.2 Het gelijkheidsbeginsel

Het gelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur geeft aan, dat de belastingbetaler er recht op heeft dat de inspecteur hem net zo behandelt als een andere burger in een gelijke situatie.⁷⁰⁴ Een gelijke behandeling van alle burgers is een aangelegenheid van zowel de wetgever als het bestuur.⁷⁰⁵ Voor het bestuur (de inspecteur) houdt dit in: een op gelijke behandeling gerichte, beleidsmatige aanpak van de aanslagregeling in alle stadia.⁷⁰⁶ Het gelijkheidsbeginsel verplicht het overheidsorgaan (in casu de belastingdienst) adequate differentiatiecriteria te hanteren en steeds aan te geven dat deze criteria juist zijn toegepast.⁷⁰⁷

Juist het gelijkheidsbeginsel impliceert dat de inspecteur aandacht heeft voor de specifieke situatie van elke belastingbetaler; een veel tijd vergende bezigheid. Hij zal zich er immers steeds opnieuw van moeten vergewissen of sprake is van gelijke respectievelijk van ongelijke situaties. De praktijk laat dan ook zien dat de inspecteur niet altijd voldoende tijd heeft voor een correcte toepassing van het gelijkheidsbeginsel. Of de inspecteur hiervoor voldoende tijd kan opbrengen wordt mede bepaald door de doelmatigheid bij belastingen.⁷⁰⁸ Zo blijkt dat de belastingdienst via een uitgestippeld

- het rechtszekerheidsbeginsel" (blz. 133)

⁶⁹⁹ A.J. van Soest [37, Algemene inleiding].

⁷⁰⁰ H.D. van Wijk e.a. [9, blz. 334].

⁷⁰¹ H.D. van Wijk e.a. [9, blz. 342].

⁷⁰² H.D. van Wijk e.a. [9, blz. 346].

⁷⁰³ R.H. Happe [43, blz. 10, 11].

⁷⁰⁴ Een voorbeeld van een arrest waaruit blijkt dat een belastingbetaler tevergeefs een beroep doet op het gelijkheidsbeginsel is HR 14 juni 1995, nr. 29254.

⁷⁰⁵ Artikel 1 Grondwet.

⁷⁰⁶ H. Smit [42, blz. 192].

⁷⁰⁷ H.D. van Wijk e.a. [9, blz. 353].

⁷⁰⁸ R.H. Happe [43]: "Het is immers evenzeer een legitieme eis in het licht van haar principiële verantwoordingsplicht dat zij zo doelmatig mogelijk optreedt. Dit kan zowel de organisatie ter inspectie betreffen, als ook de toezichthoudende activiteiten ten aanzien van de naleving van